ČVS:PPZ-48/UBOK-FP-ZA-2024 Bratislava 31.10.2025

UZNESENIE

Podľa § 215 ods.1 písm. b), ods. 4 Trestného poriadku trestné stíhanie, ktoré bolo začaté za zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona účinného od 06.08.2024 v jednočinnom súbehu so zločinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 4 písm. b) Trestného zákona účinného od 06.08.2024, ktorého sa mali dopustiť nezistení páchatelia tým,

že

ako členovia dočasne poverenej vlády Slovenskej republiky s obmedzenou pôsobnosťou (rozhodnutím prezidentky Slovenskej republiky zo dňa 16. decembra 2022), mali vedome nerešpektovať svoje obmedzenia podľa čl. 115 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a napriek tomu, že nemohli rozhodovať o zásadných otázkach vnútornej a zahraničnej politiky v zmysle čl. 119 písm. i) Ústavy Slovenskej republiky, v Bratislave dňa 17.3.2023 prijali Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 118 k návrhu na uzavretie Dohody medzi vládou SR a Kabinetom ministrov Ukrajiny, predmetom ktorej bolo darovanie stíhacích lietadiel MIG29, odpaľovacích zariadení KUB a radarovej stanice KUB, pričom konali tak v úmysle spôsobiť škodu na majetku Slovenskej republiky, nakoľko mali vedomosť, že nebolo vydané príslušné rozhodnutie o prebytočnosti predmetného majetku štátu, a týmto konaním porušili povinnosť im uloženú v ustanovení § 3 ods. 3 zákona 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu naložiť s prebytočným majetkom štátu bez zbytočného odkladu, účelne a s maximálnou hospodárnosťou v súlade s týmto zákonom a osobitnými predpismi, čím spôsobili škodu Slovenskej republike v predbežnej výške 502 383 747 EUR **zastavujem**, lebo je dostatočne odôvodnený záver, že tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Odôvodnenie

Dňa 25.6.2024 bolo na Národnú kriminálnu agentúru Prezídia PZ exp. Západ, po reorganizácií Úrad boja proti organizovanej kriminalite, Jednotku finančnej polície (ďalej len „UBOK“) XXXXXXXX, štátnym tajomníkom Ministerstva obrany SR (ďalej len „MO SR“) doručené trestné oznámenie, týkajúce sa darovania vojenskej techniky (lietadlá MiG29, odpaľovacie zariadenia KUB, radarová stanica KUB) vládou SR Ukrajine, po vyhodnotení ktorého dňa 1.10.2024 vyšetrovateľ UBOK začal trestné stíhanie za zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 4 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je to uvedené v predmetnom uznesení.

Dňa 15.10.2024 prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave Uznesením vydaným pod č.k. 20 Kv 415/24/1100-3 podľa § 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku predmetné uznesenie zrušil ako predčasné a nezákonné s tým, že pred začatím trestného stíhania má vyšetrovateľ dôkladnejšie zistiť skutkový stav.

Vyšetrovateľ UBOK vykonal výsluch oznamovateľa a doplnil spisový materiál o listinné doklady a dňa 11.2.2025 začal trestné stíhanie pre zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona účinného od 06.08.2024 v jednočinnom súbehu so zločinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 4 písm. b) Trestného zákona účinného od 06.08.2024 na tom skutkovom základe, ako je to uvedené v predmetnom uznesení.

Z podaného trestného oznámenia vyplýva, že dňa 15.12.2022 bola Národnou radou Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“) uznesením PREDS-248/2022 Vláde SR vyslovená nedôvera. Dňa 16.12.2022 bola následne táto Vláda SR odvolaná rozhodnutím prezidentky č. 454/2022 Z. z. v súlade s čl. 115 odsek 3 Ústavy SR, ktorá zároveň poverila vládu dočasným vykonávaním jej pôsobnosti v rozsahu podľa čl. 119 písm. a), b), e), f), m), n), o), p) a r) Ústavy SR až do vymenovania novej vlády.

Dňa 24.2.2022 začala Ruská inváziu na Ukrajinu, pričom Ukrajina potrebovala pomoc vo forme dodania vojenského materiálu.

Dňa 17.03.2023 prijala Vláda SR Uznesenie č. 118/2023 k návrhu na uzavretie Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a Kabinetom ministrov Ukrajiny o darovaní vojenského materiálu (ďalej len „Dohoda“), na základe ktorého bola uzatvorená Dohoda vo forme medzinárodnej zmluvy, ktorej predmetom mal byť bezodplatný prevod vlastníctva vojenskej techniky - 10 ks Mig29 s motormi, 3 ks Mig29 bez motorov, s príslušnými pohonnými hmotami a mazivami, náhradnými dielcami, pozemným prevádzkovým vybavením, kontrolno-meracou technikou, 2 ks odpaľovacích zariadení KUB s príslušnými náhradnými dielcami, 1 ks radarovej stanice KUB, 52 ks protilietadlových rakiet 3M9ME a 148 ks protilietadlových rakiet 3M9M3E. Uvedený vojenský materiál bol vo vlastníctve SR a mal byť využívaný na plnenie úloh Ozbrojených síl SR v rámci obrany vzdušného priestoru SR.

Podľa oznamovateľa vláda SR, ktorej bola v NR SR vyslovená nedôvera a bola následne poverená vykonávaním jej pôsobnosti nemala oprávnenie rozhodovať o závažných otázkach vnútornej a zahraničnej politiky, pričom darovanie vojenskej techniky Ukrajine spadá pod závažnú otázku zahraničnej politiky. Kvalifikáciu zmluvy o dodávkach vojenskej techniky ako zmluvy, ktorá nemá vojenskú povahu tak, ako to urobili členovia Vlády SR bola prejavom ich hrubej svojvôle.

Podľa § 3 odsek 3 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku, ak ide o prebytočný majetok, musí jeho správca písomným rozhodnutím určiť jeho prebytočnosť a bez zbytočného odkladu s ním naložiť hospodárne a účelne, pričom každý správca majetku má zákonom uloženú povinnosť prevádzať majetok SR za odplatu. V prípade darovania uvedenej vojenskej techniky bola urobená neupotrebiteľnosť len pre 52 ks protilietadlových rakiet 3M9ME a 148 ks protilietadlových rakiet 3M9M3E.

V dôsledku konania členov vlády SR malo dôjsť k vzniku nedostatku vojenskej techniky pre zabezpečenie obranyschopnosti SR v kritickom rozsahu, ktorým konaním mali jednoznačne zneužiť svoje právomoci a konať v rozpore s ústavou SR.

Darovaním vojenskej techniky Ukrajine bez akéhokoľvek protiplnenia mala SR vzniknúť škoda v celkovej výške 497 878 649 €.

Po začatí trestného stíhania bolo vypočutých viacero svedkov, podozrivých, boli zabezpečené listinné doklady a vyjadrenia poškodeného.

Svedok XXXXXXXX, člen bývalej vlády SR, ktorý sa zúčastnil rokovania vlády SR o darovaní vojenskej techniky Ukrajine vo svojej výpovedi uviedol, že na jar 2023 vláda SR viackrát rokovala o otázke darovania stíhačiek MiG-29 na Ukrajinu, kde sa riešili aj 2 otázky, či môže a vie využívať stíhačky MiG-29 armáda SR a či je darovanie právne možné vzhľadom na to, že je vláda v demisii. Na 1. otázku dostali od predstaviteľov rezortu obrany jednoznačnú odpoveď,

že stíhačky MiG-29 už slovenská armáda využívať nemôže, pretože vzhľadom na vojnu na Ukrajine ich už s pomocou ruskej strany nevie servisovať a preto sú stíhačky MiG-29 uzemnené, čiže de facto nelietajú, na 2. otázku od predstaviteľov rezortu obrany a zahraničných vecí dostali odpoveď, že je to právne možné. Riešili aj ďalšie otázky, či by sa stíhačky MiG-29 nedali predať, pričom dostali odpoveď, že Maďarsko nevie svoje stíhačky MiG-29 predať už niekoľko rokov, ohľadne poskytnutia finančnej kompenzácie za darované stíhačky MiG-29 dostali odpoveď od predstaviteľov rezortu obrany a zahraničných vecí, že americká strana za to oficiálne prisľúbila kompenzáciu pri nákupe vrtuľníkov Viper.

Svedok XXXXXXXX, profesionálny vojak v OS SR vo svojej výpovedi uviedol, že OS SR mali 11 stíhačiek MiG-29, pričom tie, čo boli letu schopné odleteli na Ukrajinu, ostatné si Ukrajinci odviezli na náhradné diely. V OS SR to bolo tak, že nie všetky stíhačky MiG-29 boli letu schopné, letu schopné boli cca 2-4, z ostatných sa brali náhradné súčiastky. Po začatí vojny na Ukrajine museli zamestnanci ruskej firmy, ktorá opravovala stíhačky MiG-29 a starala sa o ich prevádzkyschopnosť opustiť SR. Nastal problém s ich opravami a náhradnými súčiastkami. Jednou z možností, ako udržať stíhačky MiG-29 v prevádzkyschopnom stave bolo identifikovať v európskom priestore spoločnosť, ktorá by mala spôsobilosť vo vzťahu k stíhačkám MiG-29, vykonať v nej audit na preverenie spôsobilosti deklarovaných v prevádzkovej príručke a stanoviť podmienky, za ktorých by bolo možné túto spoločnosť akceptovať ako alternatívu ruskej firmy pre prevádzku stíhačiek MiG-29. V Európe sú firmy, ktoré by vedeli pomáhať OS SR pri prevádzke týchto lietadiel, ale nevedeli potvrdiť, že by spĺňali európske vojenské požiadavky na letovú spôsobilosť (EMAR). S darovanými lietadlami na Ukrajinu odišla aj celá dokumentácia k týmto lietadlám, z ktorej by sa dalo presnejšie zistiť, v akom stave boli darované lietadlá. Po darovaní stíhačiek MiG-29 na Ukrajinu leteckú pohotovosť na našom území zabezpečovali zahraniční partneri z okolitých štátov, ktorí sú členmi NATO, pričom takto je to doteraz.

Svedok XXXXXXXXX, náčelník Generálneho štábu ozbrojených síl SR od 7.5.2018 vo svojej výpovedi uviedol, že prevádzka stíhačiek MiG-29 bola dlhodobo obmedzená z technických a personálnych dôvodov ešte pred darovaním na Ukrajinu. V roku 2019-2021 museli požiadať velenie Aliancie o obmedzenie podmienok vykonávania ochrany vzdušného priestoru Aliancie z dôvodu prešlého života rakiet R71, ktoré skončili svoju životnosť v roku 2019, ktoré boli vo výzbroji stíhačiek MiG-29. Následne v roku 2020 a 2021 z dôvodu nedostatku pilotov požiadali o výnimku na držanie pohotovosti len jedným lietadlom. Začiatkom septembra 2022 minister obrany SR oficiálne oznámil na verejnosti, že zastavuje prevádzku stíhačiek MiG-29. Zásadným problémom pre ich prevádzkovanie bolo vypovedanie abonentskej zmluvy Slovenkou republikou z 29.9.2022, ktorou vypovedali spoluprácu s ruskou firmou, ktorá zabezpečovala prevádzku týchto lietadiel na SR. Druhou prekážkou bolo neschopnosť prevádzkovať lietadlo verzie MiG-29 AS/UBS, to je pre 2 pilotov, ktoré slúžilo na výcvik pilotov a nekalibrovanie pozemných kontrolných staníc. V neposlednom rade aj koniec logistickej podpory pre namontovanú západnú tzv. avioniku pre jej zastaralosť. Ďalej to bolo prešlá životnosť prilieb a kyslíkových dýchačov, bez ktorých sa nemohlo lietať, bolo by to v rozpore s predpismi. Teda stíhačky MiG-29 už mali pre OS SR veľmi obmedzenú využiteľnosť.

Čo sa týka darovaných KUBov, odovzdaná technika KUB bola v použiteľnom stave, ale vyžadovala generálne opravy, ktoré by zabezpečili dlhodobé používanie, na ktoré však MO SR nemalo uzatvorené zmluvy ani dostatočné zdroje. Rakety do KUBov boli po dobe životnosti a nemohli byť používané OS SR v súlade s platnou legislatívou. Darovaním systémov KUB nebola zásadným spôsobom znížená obranyschopnosť SR. OS SR zvyšok týchto systémov naďalej využíva pri svojej činnosti.

Svedok XXXXXXXXX**,** profesionálny vojak OS SR vo svojej výpovedi uviedol, že je náčelníkom oddelenia operačného plánovania, ktoré je súčasťou štruktúry velenia vzdušných síl SR,

pričom toto oddelenie má na starosti ochranu vzdušného priestoru v koordinácií s NATO. Vzdušný priestor SR od 1.9.2022 chránili vzdušné sily Poľska, Českej republiky, neskôr aj Maďarsko. Podľa jeho vedomostí stíhačky MiG-29 v dobe darovania už neboli schopné lietania a ochrany vzdušného priestoru SR. Tie asi 4 kusy, čo odleteli, to si ich spojazdnili ukrajinskí technici. Vypovedaním abonentskej zmluvy s Ruskom sme prišli o dodávky náhradných dielov a servis. Bolo málo pilotov na lietadlá MiG-29, noví piloti sa školili už na lietadlá F16, nebola výšková výstroj pre pilotov a dvojmiestne verzie stíhačiek MiG-29.

Svedok XXXXXXXX, obranný poradca MO SR na stálom zastúpení SR pre EÚ v Bruseli vo svojej výpovedi uviedol, že po invázií Ruska na Ukrajinu bol v Bruseli a zúčastňoval sa rokovaní výboru EPF (European Peace Facility – Európsky mierový nástroj). Rozhodnutie o tom, že z fondu EPF sa bude preplácať pomoc Ukrajine bolo prijaté na úrovni Coreper 2. Výbor EPF už len riešil formu pomoci Ukrajine. Prehľad všetkého materiálu darovaného Ukrajine bol z úrovne GŠ OS SR nahlásený do Bunky pôsobiacej v štruktúre Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (EEAS) – tzv. "EU Clearing House Cell" (EU CHC) aj s požiadavkou o preplatenie časti jeho celkovej hodnoty/nákladov. EU CHC vedie zoznam požiadaviek Ukrajiny, ktoré sú zo strany Ukrajiny zasielané priamo na EU CHC. Tieto požiadavky následne porovnáva s materiálom, ktorého časť hodnoty členské štáty EÚ žiadajú preplatiť. Na základe tohto porovnania EU CHC posudzuje, či požiadavky na preplatenie nahlásené zo strany členských štátov EÚ sú, alebo nie sú spôsobilé na preplatenie.

Po dosiahnutí dohody so všetkými členskými štátmi EÚ, EU CHC pripraví podklady pre Výbor EPF, v ktorom sú zastúpené všetky členské štáty EÚ (sumár celkovej pomoci členských štátov EÚ v danom období/v danej tranži, ktoré boli do EU CHC nahlásené). Výbor EPF následne rokuje o podmienkach preplatenia nákladov jednotlivým členským štátom EÚ (SR na rokovaniach zastupuje delegát SR vo výbore EPF, t. j. obranný poradca Sekcie obrany pôsobiaci na Stálom zastúpení SR pri EÚ). Výbor EPF na základe podkladov, dostupných finančných zdrojov v EPF a iných aspektov, ktoré zohľadňuje pri svojej práci rozhoduje o výške percentuálnej miery preplatenia nákladov a o dobe splatnosti. Po dosiahnutí dohody na úrovni Výboru EPF vo vyššie uvedených otázkach pristúpia v spolupráci s každým členským štátom EÚ žiadajúcim preplatenie časti nákladov na sfinalizovaní dokumentácie potrebnej k realizácii preplatenia. Na otázku, či mohli zástupcovia SR, príp. vláda SR ovplyvniť výšku preplatenia darovaného materiálu jednoznačne uviedol, že na základe jeho skúsenosti a praxe (vo výbore EPF pôsobil 3 roky) nemohli ovplyvniť výšku preplatenia a že sa nikdy nestalo, že by niektorá krajina dostala väčšiu mieru preplatenia, ako iné krajiny. S výškou preplatenia museli súhlasiť všetky ostatné krajiny, pričom všetkým krajinám bol darovaný materiál preplatený v rovnakej percentuálnej miere v danej tranži. Miera preplácania sa dohodovala pri každej tranži osobitne.

Podozrivý XXXXXXXX, vo svojej výpovedi uviedol, že stíhacie lietadlá MIG-29 boli v čase darovania Ukrajine už uzemnené a nepoužívané v systéme obrany SR. Ich užívanie bolo ukončené z dôvodu, že vláda Petra Pelegríniho uzatvorila zmluvu na nákup nových stíhacích lietadiel F16 a v tejto súvislosti rozhodla o ukončení výcviku nových pilotov na stíhačky MIG-29 a ukončení ich akejkoľvek modernizácie. Na základe zhodnotenia technického stavu lietadiel, kde v priemere každých 40 minút letu mali piloti chybové hlásenia na systémoch a z dôvodu akútneho nedostatku pilotov nebola SR schopná zabezpečiť požadované nasadenie minimálne 2 lietadiel MIG-29 na pohotovostné nasadenie v systému NATINAMDS tak, ako je to požadované zo strany NATO. Po začiatku ruskej agresie voči Ukrajine sa ruská strana jednostranne rozhodla o stiahnutí všetkých technikov z letiska Sliač a SR, čím s okamžitou platnosťou prestali servisovať lietadlá MIG-29. Z uvedeného dôvodu by bolo aj všeobecným ohrozením tieto lietadlá naďalej používať. MO SR v minulosti uzatvorilo dohodu s ruskou spol. XXXXXX na základe ktorej SR platila uvedenej firme niekoľko desiatok miliónov eur ročne bez ohľadu na to, koľko hodín a či vôbec lietadla MIG-29 ročne nalietajú, aj z uvedeného dôvodu bolo potrebné tento mimoriadne pre SR

nevýhodný vzťah ukončiť. Zároveň v rámci rokovania v Európskej komisii dohodli s členskými štátmi EU, že z EPF SR po prípadnom darovaní stíhačiek MIG-29 na Ukrajinu bude preplatených približne 250 miliónov eur. Zároveň ako minister obrany SR obdržal list od veľvyslanca USA v SR XXXXXXX, ktorý oficiálne potvrdil, že SR v prípade odovzdania lietadiel MIG-29 a časti systémov KUB získa významnú zľavu až do výšky 600 miliónov USD pri nákupe nových bojových vrtuľníkov Viper, o ktoré OS SR prejavili intenzívny záujem s cieľom posilniť obranyschopnosť SR chýbajúcou spôsobilosťou. Namiesto niekoľkých z technického hľadiska problematických lietadiel MIG-29 s akútnym nedostatkom pilotov bola ochrana vzdušného priestoru SR zabezpečená modernými stíhacími lietadlami všetkých krajín vyšehradskej štvorky a následne aj Nemecka na základe medzivládnych dohôd.

Zo správy Generálneho štábu OS SR k stavu darovaných zariadení a rakiet KUB vyplýva, že odpaľovacie zariadenia KUB boli v čase darovania Ukrajine funkčné, ale v zlom technickom stave, boli bez vykonanej generálnej opravy a modernizácie, mali obmedzenú pohyblivosťou bez možnosti používania v teréne, náhradné diely boli čiastočne dostupné, pričom ich vek bol viac ako 40 rokov. Radarová stanica KUB bola v zlom technickom stave, pričom sa na nej nevykonala generálna oprava a modernizácia, bola čiastočne funkčná bez niektorých funkcionalít a z dôvodu zistenia závažnej poruchy v čase pred darovaním bol predpoklad jej zaradenia ako neprevádzkyschopná. Všetky darované protilietadlové rakety KUB boli po skončení technického života.

Najvyšší kontrolný úrad v roku 2024 vykonal na MO SR kontrolu s názvom Darovanie hnuteľného majetku vojenskej povahy Ukrajine, z ktorej vypracoval správu, v závere ktorej konštatuje, že napriek zisteným nedostatkom a pochybeniam pri darovaní vojenskej techniky na Ukrajinu vníma NKÚ SR proces v 2 rovinách. V prvom prípade išlo zo strany SR o nezištné poskytnutie neodkladnej humanitárnej a vojenskej pomoci Ukrajine, ktorá bola napadnutá agresorom, v druhom prípade to bola možnosť zbavenia sa starej sovietskej vojenskej techniky a závislosti od Ruska za súčasného získania finančných prostriedkov z EPF, ktoré môžu byť použité OS SR na budovanie modernej armády 21. storočia.

Zo správy Generálneho štábu OS SR zo dňa 10.2.2025 vyplýva, že prevádzka lietadiel MIG 29 si vyžadovala permanentnú prítomnosť špecialistov Ruskej federácie na letisku Sliač z dôvodu veľmi častých opráv špeciálnych agregátov lietadiel a priemerná dostupnosť lietadiel nezabezpečovala dostatočné výcvikové podmienky pre pilotov a personálu na udržanie kvalifikácií, že dodávky nových náhradných dielov neboli možné, lebo výrobca XXXXXX pre zastaralú modelovú radu A náhradné diely nevyrábal, prevádzka sa zabezpečovala nutnými opravami starých dielov, príp. repasovaním kľúčových dielov ako letecké motory, repasovaním časti systému riadenia lietadla – KSA v Ruskej federácií, že od roku 2019 OS SR zabezpečovali plnenie úloh bez riadenej raketovej výzbroje na LT MiG-29 a to z dôvodu ukončenia technického života rakiet, ktorých životnosť nebolo možné predĺžiť, od roku 2021 vzhľadom na nízku dostupnosť LT MiG-29 a nedostatočný počet letových hodín na výcvik pilotov bola služba v NATINAMDS zabezpečovaná jedným lietadlom MiG-29. Priemerný nálet na pilota MiG-29 v rokoch 2017 – 2022 predstavoval 50 letových hodín, požadovaný nálet na dosiahnutie a udržanie bojovej kvalifikácie predstavuje 80 – 100 letových hodín na pilota ročne. Počet vycvičených pilotov neustále klesal, v roku 2022 celkovo na 7 pilotov a z dôvodu nízkej dostupnosti MiG-29 nebolo možné docvičiť ďalších pilotov. V roku 2023 nebol k dispozícií žiaden pilot.

V závere svojej správy uviedli, že stíhačka MiG-29 modelovej rady A, ktoré mali OS SR vo svojej výzbroji je zastaralým stíhacím lietadlom. Bez nutnej stálej prítomnosti špecialistov z Ruskej federácie na letisku Sliač a z dôvodu nedostupnosti náhradných dielov a nízkej prevádzkyschopnosti bolo ukončenie prevádzky stíhačiek MiG-29 len otázkou času.

Zo správy Generálneho štábu OS SR zo dňa 1.10.2025, týkajúcej sa výšky spôsobenej škody vyplýva, že Generálny štáb OS SR nemá vedomosť o vzniku a riešení škody na uvedenom darovanom majetku (MiG-29, odpaľovacie zariadenie KUB a radarové stanice KUB) a že hodnota jednotlivých položiek ako výška spôsobenej škody bola predkladaná ako účtovná hodnota hnuteľného majetku štátu, ktorá je vedená v integrovanom informačnom systéme, kde uviedli účtovnú hodnotu v celkovej výške 338 575 117,35 €.

Bol zabezpečený záznam zo zdvorilostného prijatia mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca USA XXXXXX u ministra obrany SR XXXXXXX z 9.3.2023, z ktorého vyplýva, že zástupca USA predniesol ponuku pre SR na odkup balíka vojenského vybavenia 12 ks vrtuľníkov typu Viper a 529 ks rakiet Helfire, pričom balík v hodnote cca 1 mld. USD by SR mohla v prípade záujmu získať za 342 mil. USD. USA vybrali SR ako možného partnera hlavne z dôvodu ocenenia úsilia SR pri udržiavaní vysokej úrovne podpory pre Ukrajinu v obrane proti nelegálnej agresii Ruskom.

Do spisu bol zabezpečený kontrakt zo dňa 3.7.2002, uzavretý medzi MO SR ako objednávateľom a Federálnym štátnym unitárnym podnikom XXXXXXX ako dodávateľom spolu s jeho dodatkami, predmetom ktorých bola pomoc dodávateľa pri prevádzke lietadiel MiG-29 v správe MO SR, dodanie potrebného materiálu a poskytnutie služieb za ich cenu v súlade s dodatočnými dohodami k tomuto kontraktu. Na základe dodatočnej dohody č. RSK/2703453510-00144 zo dňa 3.11.2002 základná cena za služby dodávateľa bola 1 481 400 € za rok za jedno lietadlo. Na základe dodatočnej dohody č. RSK/2703453510-50123 z 20.12.2005 celková cena Služby predstavuje sumu vo výške 78 000 000 €, na základe dodatočnej dohody č. RSK/2703453510-40152 z 5.3.2014 ročná cena poskytovanej služby po obdobie 5 rokov je 17 776 800 € pri cene 1 481 400 € za rok za jeden lietadlo. Celková základná cena Služby je 88 884 000 €, cena dodatočnej služby predstavuje 5 520 000 € ročne, celková cena dodatočnej dohody, ktorá pozostáva zo základnej ceny za službu a z maximálnej ceny za dodatočnú službu predstavuje sumu vo výške 102 684 000 €. Z uvedeného je zrejmé, že MO SR za služby poskytované zamestnancami ruskej spoločnosti XXXX platilo sumy vo výške desiatok miliónov €, pričom od roku 2021 vzhľadom na nízku dostupnosť LT MiG-29 a nedostatočný počet letových hodín na výcvik pilotov bola služba v NATINAMDS zabezpečovaná jedným lietadlom MiG-29.

Ďalej boli do spisového materiálu zabezpečené 2 stanoviská Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (MZVaEZ SR) z 16.3.2023 k predkladanému návrhu Dohody, v ktorých sa uvádza, že Dohoda je medzinárodnou zmluvou vládnej povahy v zmysle čl. 4 ods. 1 písm. b) Pravidiel pre uzatváranie medzinárodných zmlúv a zmluvnú prax a podlieha schváleniu vládou SR podľa čl. 119 písm. f) Ústavy SR, a to v rozsahu právomoci zverenej prezidentkou SR a že posudzovaná otázka darovania hnuteľného majetku nie je zásadnou otázkou zahraničnej politiky, ale spôsobom jej realizácie konkrétnou formou pomoci. Zároveň uvádza, že nie je medzinárodnou zmluvou vojenskej povahy podľa čl. 7 ods. 4 Ústavy SR.

Zo zabezpečeného zvukového záznamu z rokovania vlády SR k návrhu na uzavretie Dohody zo dňa 17.03.2023, ktorý bol zabezpečený do spisu vyplýva, že predkladateľom návrhu na uzavretie Dohody bol bývalý minister obrany XXXXXX. Na tomto rokovaní vlády jej boli predložené stanoviska MZVaEZ SR, náčelník GŠ OS SR XXXXXX členom vlády SR zodpovedal ich otázky, týkajúce sa technického stavu darovanej vojenskej techniky. V závere rokovania vlády bývalý predseda vlády SR XXXXXXXXX skonštatoval, že návrh Dohody vláda SR konsenzuálne schválila.

Trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona sa dopustí ten, kto inému spôsobí malú škodu tým, že poruší všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť alebo povinnosť uloženú právoplatným rozhodnutím súdu alebo vyplývajúcu zo zmluvy opatrovať alebo spravovať cudzí majetok.

Objektom pri tomto trestnom čine je cudzí majetok. Pod cudzím majetkom sa na účely trestného práva rozumie vec, ktorú páchateľ nemá vo vlastníctve, no nakladá s ňou spôsobom tomu príznačným, čiže tak ako keby bol jej vlastníkom.

Subjektom je v tomto prípade práve ten, kto spôsobí škodu tak, že poruší povinnosti ustanovené zákonom, rozhodnutím alebo zmluvnú povinnosť, tak ako uvádza § 237 ods.1 TZ.

Osoba ktorá má povinnosť opatrovať alebo spravovať cudzí majetok je povinná jednak spravovať záležitosti týkajúce sa majetku, starať sa oň a tiež s ním nakladať v zmysle ustanovených povinností. V prípade ak svoju povinnosť páchateľ poruší, nastane konanie v rozpore s platným právom, t.j. § 237 Trestného zákona. Dôležité pri tomto trestnom čine je, že sa nehľadí na to, či sa páchateľ obohatil alebo nie. Pre naplnenie objektívnej stránky je potrebné preukázať súvislosť, že práve tým, že páchateľ porušil svoju povinnosť a konal protiprávne vznikla škoda na cudzom majetku.

Pre zistenie či bola naplnená skutková podstata trestného činu je potrebné vysporiadať otázku subjektívnej stránky. Tá predstavuje vnútorný vzťah páchateľa k vlastnému protiprávnemu konaniu. Rozlišuje sa konanie úmyselné a nedbanlivostné. Na to aby sa naplnila skutková podstata trestného činu podľa § 237 je potrebný úmysel.

Podľa § 3 ods. 3 Zákona o správe majetku štátu č. 278/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov správca majetku (v tomto prípade MO SR) v prípade, ak majetok nepotrebuje a ani v budúcnosti nebude potrebovať na plnenie úloh v rámci predmetu jeho činnosti alebo v súvislosti s ním, môže ho vyhlásiť za prebytočný majetok štátu a ten sa za stanovených podmienok môže darovať. Tento zákon zároveň v § 1 ods. 3 ustanovuje, že medzinárodná zmluva, ktorou je SR viazaná, má prednosť pred ustanoveniami tohto zákona.

Schválenie Dohody Vládou SR nie je možné považovať za konanie, ktoré by naplnilo zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku, nakoľko vláda nie je právnickou osobou podľa osobitného zákona, inak povedané správcom majetku tak, ako to má na mysli skutková podstata uvedeného trestného činu, teda vláda neporušila žiadnu svoju povinnosť vyplývajúcu zo všeobecne záväzných právnych predpisov spravovať alebo opatrovať majetok, nakoľko konala v súlade s prenesenou právomocou dojednávať niektoré medzinárodné zmluvy. Darovanie vojenskej techniky v súlade s právnym poriadkom SR, všeobecnými zásadami medzinárodného práva, ako aj záväzkami SR vyplývajúcimi z iných medzinárodných dokumentov bolo vhodným riešením nakladania s majetkom štátu, ktorý majetok SR nevyužívala z dôvodu dlhodobej technickej nespôsobilosti, ktorý si vyžadoval každoročné údržbové náklady vo výške niekoľko miliónov eur, je možné považovať za efektívne nakladanie s majetkom štátu. Uvedený zákon o správe majetku štátu neobsahuje priamy právny titul pre darovanie hnuteľných vecí vo vlastníctve štátu, preto sa predmetný dar SR realizoval formou medzinárodnej zmluvy, ktorou je SR viazaná a ktorá má prednosť pred ustanoveniami zákona o správe majetku štátu. Z uvedeného dôvodu prebytočnosť k darovanému majetku Ukrajine nemusela byť realizovaná. Z predmetného vyplýva, že nebola naplnená subjektívna ani objektívna stránka trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona. Členovia vlády SR schválením Dohody neporušili žiadne povinnosti opatrovať alebo spravovať cudzí majetok, nekonali protiprávne a nespôsobili škodu SR, darovaním zastaralej vojenskej techniky za vhodnú kompenzáciu sa správali ako dobrý hospodár. Generálny štáb OS SR nemá vedomosť o vzniku a riešení škody na uvedenom darovanom majetku.

Vláda SR teoreticky mala možnosť ovplyvniť výšku preplatenia darovaného materiálu z fondu EPF, avšak na základe skúsenosti delegáta SR vo výbore EPF z praxe to bolo nereálne, nikdy sa nestalo, že by niektorá krajina dostala väčšiu mieru preplatenia, ako iné krajiny. S výškou

preplatenia museli súhlasiť všetky ostatné krajiny, pričom všetkým krajinám bol darovaný materiál preplatený v rovnakej percentuálnej miere v danej tranži.

Trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. sa dopustí verejný činiteľ, ktorý v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech, vykonáva svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu. Objektom tohto trestného činu je záujem štátu na riadnom výkone právomoci verejných činiteľov a na ochrane práv a povinností fyzických a právnických osôb. Na naplnenie skutkovej podstaty sa vyžaduje, aby sa trestného činu dopustil špeciálny subjekt, t. j. verejný činiteľ, pričom z hľadiska zavinenia musí úmysel páchateľa zahŕňať nielen konanie spočívajúce vo vykonávaní právomoci spôsobom odporujúcim zákonu, ale aj úmysel spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech.

Pojem verejný činiteľ je definovaný v § 128 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorého sa verejným činiteľom na účely tohto zákona rozumie okrem iných subjektov aj člen vlády. Pre trestnú zodpovednosť a ochranu verejného činiteľa sa podľa jednotlivých ustanovení tohto zákona vyžaduje, aby trestný čin bol spáchaný v súvislosti s jeho právomocou a zodpovednosťou.

Pre trestnú zodpovednosť a ochranu verejného činiteľa sa podľa jednotlivých ustanovení tohto zákona vyžaduje, aby trestný čin bol spáchaný v súvislosti s jeho právomocou a zodpovednosťou.

Dňa 17.03.2023 na rokovaní vlády SR k návrhu na uzavretie Dohody predkladateľ návrhu PhDr. XXXXXXXXXX vláde SR predložil vyššie uvedené stanoviská MZVaEZ SR z 16.3.2023 o tom, že predkladaný návrh dohody je medzinárodnou zmluvou vládnej povahy v zmysle čl. 4 ods. 1 písm. b) Pravidiel pre uzatváranie medzinárodných zmlúv a zmluvnú prax, že podlieha schváleniu vládou SR podľa čl. 119 písm. f) Ústavy SR a to v rozsahu právomoci zverenej prezidentkou SR, že posudzovaná otázka darovania hnuteľného majetku nie je zásadnou otázkou zahraničnej politiky, ale spôsobom jej realizácie konkrétnou formou pomoci a že nie je medzinárodnou zmluvou vojenskej povahy podľa čl. 7 ods. 4 Ústavy SR.

V prípade trestného činu zneužívanie právomoci verejného činiteľa si naplnenie zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu vyžaduje výkon právomoci verejného činiteľa spôsobom odporujúcemu zákonu, to znamená porušovať alebo obchádzať zákony alebo právne predpisy, čo nebolo v preverovanom konaní potvrdené, nakoľko vláda schválila Dohodu na základe prenesených kompetencií prezidentky SR, ktorá poverila odvolanú a dočasne poverenú vládu výkonom jej obmedzenej právomoci v súlade s ústavou a platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. Otázka možnosti porušenia ústavy a kompetencií odvolanej a dočasne poverenej Vlády SR na schválenie Dohody nepatrí do právomoci rozhodovania orgánov činných v trestnom konaní, ale Ústavného súdu SR.

Taktiež nebolo preverovaním preukázané, že by bola úmyselným konaním členov vlády SR spôsobená škoda alebo neoprávnený prospech, ktorý je ďalším zákonným znakom daného trestného činu. Za darovaný vojenský materiál dostane SR z fondu EPF finančné prostriedky vo výške 46,5 % ich nadobúdacej hodnoty spred cca 40 rokov.

Podľa § 8 Trestného zákona; trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pokiaľ v konaní páchateľa absentuje niektorý zo zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu (objekt, objektívna stránka, subjekt, subjektívna stránka), ktorý charakterizuje určité ľudské správanie ako protiprávne konanie, nie je možné hovoriť o spáchaní trestného činu.

Vyhodnotením podaného trestného oznámenia a zabezpečených písomných dokladov v zmysle § 196 odsek 2 Trestného poriadku som dospel k názoru, že v danom prípade konanie členov vlády SR nie je možné vyhodnotiť ako konanie, ktoré by napĺňalo zákonné znaky skutkových podstát trestných činov uvedených vo výrokovej vete tohto uznesenia, prípadne iných trestných činov uvedených v osobitnej časti Trestného zákona.

Po vojenskom napadnutí Ukrajiny Ruskou federáciou a po prenesení kompetencii prezidentky na dočasne poverenú vládu, vláda SR v úmysle podpory úsilia Ukrajiny realizovať svoje právo na sebaobranu voči agresii rozhodla o darovaní vojenskej techniky Ukrajine, tak ako to urobili aj ďalšie štáty. Táto vojenská technika bola vo vlastníctve SR a pôvodne mala byť využívaná na plnenie úloh Ozbrojených síl SR v rámci obrany vzdušného priestoru SR. Jej technický stav však z dôvodu dlhodobej nedostupnosti náhradných dielov neumožňoval jej použitie, darovaná vojenská technika teda nebola schopná plniť úlohy v prospech Ozbrojených síl SR. Navyše si táto málo využívaná vojenská technika vyžadovala každoročné vynakladanie vysokých finančných prostriedkov na údržbové práce, čo by mohlo byť kvalifikované ako neefektívne a nehospodárne nakladanie s majetkom štátu.

Darovaním vojenskej techniky Ukrajine nedošlo k zásadnému oslabeniu, ohrozeniu ani narušeniu obranyschopnosti SR, nakoľko k vytvoreniu ochrany vzdušného priestoru SR je určený systém integrovanej protivzdušnej a protiraketovej ochrany NATO a ďalších prostriedkov protivzdušnej obrany.

Z verejne dostupných zdrojov na internete je možné zistiť, že Maďarská republika sa už v roku 2017 snažila predať 23 kusov stíhačiek MiG-29 za cca 15 miliónov €, no neúspešne. V súčasnej dobe ponúka na predaj 19 kusov stíhačiek MiG-29 s príslušenstvom za cca 9 miliónov €. Slovenskou republikou darovaný vojenský materiál Ukrajine (stíhačky MiG-29, odpaľovacie zariadenie KUB s príslušnými náhradnými dielcami, radarová stanice KUB) bol schválený na preplatenie z Európskeho mierového nástroja, pričom SR by za technicky zastaralé a pre OS SR už nepoužiteľné stíhačky s príslušenstvom, ktorých nadobúdacia cena v rokoch 1989 – 1995 bola v sume 447 546 339 €, mala dostať sumu vo výške cca 208 109 046 € a za darované systémy KUB s príslušenstvom, ktorých nadobúdacia hodnota v rokoch 1979 – 1983 bola vo výške 8.043.320 €, sumu vo výške 3.887.728 €, ktoré SR môže použiť na nákup modernej vojenskej techniky.

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak je dostatočne odôvodnený záver, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie.

Podľa § 215 ods. 4 Trestného poriadku, zastaviť trestné stíhanie podľa odseku 1 je oprávnený aj policajt, ak nebolo vznesené obvinenie.

Vzhľadom k tomu, že skutok, pre ktorý je vedené trestné stíhanie nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci, bolo potrebné trestné stíhanie zastaviť podľa § 215 ods. 1 písm. b), ods. 4 Trestného poriadku.

POUČENIE: Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú je možné podať u vyšetrovateľa do 3 pracovných dní od oznámenia uznesenia; sťažnosť nemá odkladný účinok.

Vyšetrovateľ PZ
mjr. Ing. Marián Roško